

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 31 MARTIE 1982¹

Joseph Henri Thomas Blesgen

împotriva

Statului belgian

(Cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Cour de Cassation din Belgia)

„Măsuri cu efect echivalent — restricții de comercializare a băuturilor spirtoase”

Cauza 75/81

În cauza 75/81,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Cour de Cassation din Belgia, camera a doua, pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

JOSEPH HENRI THOMAS BLESGEN, hotelier, cu domiciliul în Bevercé, rue Mont 1, pârât, reprezentat de Jean Materne, avocat în Baroul din Liège, reclamant în recursul în casație din Hotărârea din 4 noiembrie 1980 a Cour d'Appel din Liège, Camera Penală,

și

STATUL BELGIAN, reprezentat de ministrul de finanțe, ale cărui birouri își au sediul la Bruxelles, Rue de la Loi 14, urmărire și procedură de către Directorul pentru vămi și accize, din provinciile Liège și Luxemburg, ale cărui birouri se află la Liège, Rue Louvrex 43, reclamant, reprezentat de Antoine De Bruyn, avocat la Cour de Cassation,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 30 și 36 din Tratatul CEE cu privire la legislația națională belgiană care interzice deținerea și consumul de băuturi spirtoase, care depășesc 22° de tărie alcoolică, în toate spațiile publice și în locuințele alăturate,

CURTEA,

compusă din J. Mertens de Wilmars, președinte, G. Bosco, A. Touffait și O. Due, președinți de cameră, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros și F. Grévisse, judecători,

avocat general: G. Reischl

grefier: P. Heim

¹Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Prin hotărârea din 18 martie 1981, primită la Curte la 7 aprilie 1981, Cour de Cassation din Belgia a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, două întrebări preliminare privind interpretarea articolelor 30 și 36 din Tratatul CEE în scopul de a putea aprecia compatibilitatea cu dreptul comunitar a anumitor dispoziții din Legea belgiană din 29 august 1919 privind regimul alcoolului.

2 Aceste întrebări au fost adresate în cadrul urmărilor penale introduse de autoritățile belgiene împotriva unui proprietar de restaurant urmărit pentru deținerea și vânzarea în localul său, prin încălcarea articolelor 1, 2 și 14 din legea menționată, în calitate sa de vânzător de băuturi consumate pe loc, a băuturilor spirtoase a căror tărie alcoolică depășește 22° la temperatura de 15° C.

3 Atât în fața Cour de Cassation, cât și în observațiile sale depuse în fața Curții de Justiție, pârâtul a susținut că, chiar dacă acestea sunt aplicabile fără distincție produselor naționale și produselor din import, normele impuse prin articolele 1 și 2 din Legea din 29 august 1919 constituie măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative la importul de băuturi spirtoase, contrare articolului 30 din Tratatul CEE. În plus, aceste măsuri nu se pot justifica prin niciunul dintre motivele enumerate la articolul 36 din tratat, în mod deosebit, protecția sănătății și vieții persoanelor, întrucât acestea nu prezintă în această privință un caracter de necesitate sigur și actual care să poată fi recunoscut ca atare în întreaga Comunitate.

4 Considerând că litigiul ridică probleme de interpretare a dreptului comunitar, Cour de Cassation belgiană a adresat Curții următoarele întrebări preliminare:

1. „Noțiunea de «măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative la import de la articolul 30 din Tratatul Comunității Economice Europene se interpretează în sensul că intră sub incidența interdicției prevăzute în această dispoziție:

(a) Măsuri de ordin legislativ care interzic consumul, vânzarea sau oferirea, chiar cu titlu gratuit, de băuturi spirtoase (adică băuturi a căror tărie alcoolică depășește 22° centigrade) pentru consumul pe loc în toate spațiile accesibile publicului, în mod deosebit în localurile de băuturi, hoteluri, restaurante, locuri de divertisment, magazine, puncte de vânzare, nave, trenuri, tramvaie, gări, ateliere sau șantiere precum și pe căile publice, chiar dacă această interdicție este aplicabilă fără distincție produselor naționale și produselor importate și nu are drept scop protejarea producției naționale?

(b) Măsuri de ordin legislativ care interzic vânzătorilor de băuturi pentru consumul pe loc să dețină orice cantitate de băuturi spirtoase (în sensul precizat mai sus), atât în localurile unde sunt admiși consumatorii, cât și în alte părți ale unității și în locuința alăturată, chiar dacă această interdicție este aplicabilă fără distincție produselor naționale și produselor importate și nu are drept scop protejarea producției naționale?”

2. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, „este necesar să se interpreteze noțiunea de măsuri «justificate din motive de protecție a sănătății și vieții persoanelor» care figurează la articolul 36 din Tratatul Comunității Economice Europene, în sensul că măsuri similare celor descrise la literele (a) și (b) de la întrebarea 1 pot sau trebuie să fie considerate ca justificate din motivele indicate mai sus în prezentul dispozitiv?”

Cu privire la prima întrebare

5 Prima întrebare vizează să afle dacă noțiunea de măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative, astfel cum este enunțată la articolul 30 din Tratatul CEE, privește și măsurile care interzic consumul cu titlu oneros sau gratuit (litera (a) de la întrebarea 1) și deținerea (litera (b) întrebarea 1) în toate localurile accesibile publicului, în celelalte părți ale unității și în locuința alăturată, de băuturi spirtoase care depășesc 22° de tărie alcoolică, chiar dacă această interdicție este aplicabilă fără distincție produselor naționale și produselor importate și nu are drept scop protejerea producției naționale.

6 Conform guvernului belgian, legea în cauză nu intră sub incidența interdicției de la articolul 30 din Tratatul CEE deoarece nu are un efect restrictiv asupra comerțului intracomunitar în absența oricărei discriminări între produsele importate și produsele naționale. Obiectivul Legii din 29 august 1919 are aplicabilitate generală și se înscrie în cadrul luptei împotriva alcoolismului. Guvernul belgian susține că interdicția de a deține și de a consuma pe loc anumite băuturi spirtoase în locuri accesibile publicului vizează combaterea alcoolismului și a extinderii acestuia și, în mod deosebit, să protejeze tineretul împotriva efectelor nocive ale acestuia, atât din punct de vedere individual, cât și social. Aceasta constituie, deci, o alegere de politică socială legitimă, în conformitate cu obiectivele de interes general urmărite de tratat. Absența unor reglementări comunitare în această privință justifică acțiunile naționale în măsura în care acestea sunt considerate necesare pentru satisfacerea exigențelor imperative care, în orice caz, primează în fața exigențelor liberei circulații a mărfurilor.

7 Conform articolului 30 din Tratatul CEE, restricțiile cantitative la import, precum și orice măsuri cu efect echivalent în comerțul între statele membre sunt interzise. Rezultă că orice măsură națională care poate împiedica comerțul intracomunitar, în mod direct sau indirect, efectiv sau potențial, se consideră o măsură cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative. Astfel cum a arătat Curtea în Hotărârea din 10 iulie 1980 (Cauza 152/78, Comisia/Republica Franceză, Rec. 1980, p. 2299), o legislație referitoare la comercializarea produselor, chiar dacă aceasta nu privește direct regimul importurilor, poate, în funcție de circumstanțe, să afecteze posibilitățile de import al unor produse din alte state membre și să intre sub incidența interdicției de la articolul 30 din tratat.

8 De altfel, conform articolului 3 din Directiva 70/50 a Comisiei din 22 decembrie 1969 (JO L 13 din 19.1.1970, p. 29) privind eliminarea măsurilor cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import care nu sunt vizate de alte dispoziții adoptate în temeiul Tratatului CEE, intră, de asemenea, sub incidența interdicției de la articolul 30 din tratat măsurile naționale care reglementează comercializarea produselor, chiar aplicabile nediferențiat produselor naționale și produselor importate, în cazul în care efectele lor restrictive asupra liberei circulații a mărfurilor depășesc cadrul efectelor proprii unei reglementări comerciale.

9 Totuși, acesta nu este cazul unei dispoziții legislative care nu privește decât vânzarea în vederea consumării pe loc a alcoolurilor foarte tari în toate locațiile accesibile publicului și care nu privește alte forme de comercializare a acelorași băuturi. Este necesar să se observe, de asemenea, că restricțiile impuse vânzării băuturilor spirtoase în cauză nu au drept efect stabilirea vreunei diferențe în funcție de natura sau proveniența acestora. O astfel de măsură legislativă nu are deci, în realitate, nicio legătură cu importul de produse și, din acest motiv, aceasta nu este de natură să împiedice comerțul între statele membre.

10 Aceleași considerații se aplică în egală măsură în ceea ce privește interdicția de a deține băuturile în litigiu în localurile învecinate unității accesibile publicului. În măsura în care această dispoziție se prezintă ca accesorie celei privind interdicția de consum pe loc, aceasta nu poate avea drept efect restrângerea importurilor de produse originare din alte state membre.

11 Este, deci, necesar să se răspundă primei întrebări că noțiunea de măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative la import, prevăzută de articolul 30 din Tratatul CEE, se

înțelege în sensul că nu intră sub incidența interdicției prevăzute în această dispoziție o măsură națională aplicabilă nediferențiat produselor naționale și importate, care interzice consumul, vânzarea sau oferirea, chiar cu titlu gratuit, de băuturi spirtoase de o anumită tărie alcoolică pentru consumul pe loc, în toate locațiile accesibile publicului, precum și deținerea unor astfel de băuturi atât în localurile unde sunt admiși consumatorii, cât și în celelalte părți ale unității și în locuința alăturată și în măsura în care această interdicție se prezintă ca accesorie celei privind interdicția de consum pe loc.

Cu privire la a doua întrebare

12 Întrucât cea de-a doua întrebare nu a fost adresată decât pentru cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, nu este necesar ca aceasta să fie examinată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

13 Cheltuielile efectuate de către Guvernele Regatului Belgiei, Republicii Franceze și al Regatului Unit, precum și de către Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

declară:

Noțiunea de măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative la import, prevăzută de articolul 30 din Tratatul CEE, se înțelege în sensul că nu intră sub incidența interdicției prevăzute de această dispoziție o măsură națională aplicabilă nediferențiat produselor naționale și importate, care interzice consumul, vânzarea sau oferirea, chiar cu titlu gratuit, de băuturi spirtoase de o anumită tărie alcoolică pentru consumul pe loc, în toate locațiile accesibile publicului, precum și deținerea unor astfel de băuturi atât în localurile unde sunt admiși consumatorii, cât și în celelalte părți ale unității și în locuința alăturată și în măsura în care această interdicție se prezintă ca accesorie celei privind interdicția de consum pe loc.

Mertens de Wilmars

Bosco

Touffait

Due

Pescatore

Mackenzie Stuart

O'Keefe

Koopmans

Everling

Chloros

Grévisse

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 31 martie 1982.

Grefier adjunct

Președinte

J. A. Pompe

J. Mertens de Wilmars